

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fonética e fonoloxía da lingua española

Materia	Fonética e fonoloxía da lingua española			
Código	V01G400V01913			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Familiarizar ao alumnado cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise fonolóxica e fonética do español. Manexar axeitadamente os sistemas de transcripción do AFI e da RFE.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Que o alumnado se familiarice cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes.	A1	C5	D1	
Fundamentalmente, deben distinguir claramente entre o nivel fonético e o fonolóxico.	A5			
Que comprenda a estrutura do sistema e saiba aplicala á análise fonolóxica.	A5	B7	C2	D10
			C5	

Que comprenda as relacións entre articulación e acústica.	A2	B3	C18	D1 D11
Que reflexione sobre a importancia dos estudos fónicos na súa futura traxectoria académica e profesional.	A1	B3		D5 D8 D12
Que sexa quen de transcribir fonética e fonoloxicamente, tanto no Alfabeto Fonético Internacional (AFI) coma no alfabeto da Revista de Filología Española (RFE).	A5	B2	C2	D8

Contidos

Tema

0. Estudar fonética e fonoloxía. E isto... para que serve?

2. Fonoloxía: conceptos xerais

- 2.1. O fonema e os trazos distintivos
- 2.2. Conmutación e substitución
- 2.3. Relacións sintagmáticas e paradigmáticas
- 2.4. Oposición e contraste
- 2.5. Pertinencia e redundancia
- 2.6. Neutralización e archifonema
- 2.7. Desfonoloxización

4. Fonética: fonética articulatoria

- 4.1. Producción da fala e anatomía do aparello fonador
- 4.2. Clasificación articulatoria dos sons da fala
- 4.3. Fenómenos fonéticos relacionados coa combinación de sons
- 4.4. Prosodia: sílaba, acento e entonación
- 4.5. Transcrición fonética e fonolóxica

5. Fonética: fonética acústica

- 5.1. Proceso de produción e transmisión do son
- 5.2. A onda sonora e os seus tipos
- 5.3. Producción da fala desde o punto de vista acústico: fonte e filtro
- 5.4. Representacións gráficas do son
- 5.5. Lectura de espectrogramas
- 5.7. Introducción a Praat

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas de forma autónoma	18	21	39
Lección maxistral	25	25	50
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	22	26
Resolución de problemas	14	21	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade en a que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados con a asignatura. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución de os problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte de o profesor de os contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte de o profesor de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de un traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade en a que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados con a asignatura. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución de os problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Probos	Descrición
Resolución de problemas	Poderanse realizar as consultas pertinentes respecto diso por correo electrónico (mjquilis@uvigo.é / scollazo@uvigo.é) ou en tutorías.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Resolución de problemas de forma autónoma	Unha vez explicada a transcripción fonolóxica e fonética en o aula, o estudante realizará de forma autónoma os exercicios suscitados por o profesor	15	A5 B7 C5 D1 D8
Lección maxistral	Se evaluará mediante a asistencia, a participación activa en as clases e a preparación de as lecturas previas.	5	C5 D5 D10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse varios exames parciais a o longo de o curso. Exames teórico-prácticos	65	A1 B2 C2 B7
Resolución de problemas	Proba en a que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios en un tempo/condiciones establecido/as por o profesor. De este xeito, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	15	B7 C18 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

ALUMNADO PRESENCIAL:

- **1ª edición de as actas** os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

As datas de todas a probas indicadas farase e acodarase co alumno segundo progreso do curso.

De optar por a avaliación única, terán ata a terceira semana de o curso para comunicar esta decisión a a profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, os alumno e as alumnas tendrán dereito a a avaliación continua perderase si non se asiches a un mínimo de o 80% de as clases, é dicir, só se evaluará con este sistema a os alumnos e as alumnas que asistan a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito a a avaliación continua si non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas por a profesora. Pola súa banda, a avaliación única consistirá en un único exame realizado en a data oficial marcada por a Facultade.

- En **2ª edición de as actas**, do mesmo xeito que en a avaliación única, o alumnado realizará un único exame en a data oficial establecida por a Facultade.

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

- En **1ª edición de as actas** os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. Independentemente de o método de avaliación elixido, recoméndase asistir a a presentación de a materia e a as clases que sexan posibles.

Para a avaliación continua seguirase o seguinte método de avaliación exposto

De non cumprir estes requisitos se evaluará por o método de avaliación única, que consistirá en un único exame realizado en a data oficial marcada por a Facultade.

- **2ª edición de as actas**, do mesmo xeito que en a avaliación única, o alumnado realizará un único exame en a data oficial establecida por a Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

** Llisterri, Joaquín, **Introducción a la fonética: el método experimental**, Antrophos,

** Martínez Celdrán, Eugenio y Ana María Fernández Planas, **Manual de fonética española. Articulaciones y sonidos del español**, Ariel,

** Quilis, Antonio, **Tratado de fonología y fonética españolas**, Gredos,

Bibliografía Complementaria

** Alarcos Llorach, Emilio, **Fonología española**, Gredos,

* Anderson, Stephen R., **La fonología en el siglo XX**, Visor,

* Delgado Martins, María Raquel, **Ouvir falar. Introdução à fonética do português**, Caminho,

* Fernández Planas, Ana María, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori,

* Laver, John, **Principles of phonetics**, Cambridge University Press,

* Malmberg, Bertil, **La fonética**, Eudeba,

* Marrero, Victoria, **Fonética perceptiva. Addenda**, UNED,

* Martínez Celdrán, Eugenio, **El sonido en la comunicación humana. Introducción a la fonética**, Octoedro,

* Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología**, Espasa,

* Trubetzkoy, Nikolai Sergejewitsch, **Principios de fonología**, Cincel,

* Veiga, Alexandre, **El componente fónico de la lengua**, Axac,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Variedades do español/V01G400V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística: Introducción á lingüística aplicada/V01G400V01102

Lingüística: Lingüística xeral/V01G400V01204

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
 - A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
 - Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.
 - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
 - Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas neste respecto.
-